

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 31158-2022

Onderwerp: Cultuurbeleid 2024-2030

Auteur	: Maud van de Weem
Domein/team	: Sociaal / Sociaal beleid
E-mail	: Maud.vandeWeem@gemeentemaashorst.nl
Port.	: H.W. van den Broek

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Cultuurbeleid 2024-2030

Voorstel

1. Het 'Cultuurbeleid 2024-2030' vast te stellen onder voorwaarde dat ingestemd wordt met de in de begroting 2024 opgenomen wens voor incidentele middelen à € 235.000,-.

Inleiding

Op 1 januari 2022 werd er officieel een nieuwe gemeente gevormd: de gemeente Maashorst. Een samengaan tussen de voormalige gemeenten Landerd en Uden. Dit samengaan vraagt om een nieuwe frisse blik op cultuur. Een nieuw, overtuigend verhaal over de rol van kunst en cultuur in Maashorst en duidelijkheid over waar de gemeente de komende jaren, tot en met 2030, op inzet.

Het nieuwe cultuurbeleid vervangt het bestaande cultuurbeleid van de voormalige gemeente Uden, getiteld 'Van kers op de taart naar cement voor de samenleving'. Een beleid dat oorspronkelijk een looptijd had van 2012-2016, maar in de jaren daarna is gecontinueerd. De voormalige gemeente Landerd kende geen apart beleid op cultuur, maar wel regelingen.

Op 24 november 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de ambitie- en kadernota die als basis dient voor de vorming van het nieuwe cultuurbeleid. In vervolg daarop is er samen met het lokale culturele veld invulling gegeven aan de benoemde ambities en doelstellingen. Het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030 is daarvan het resultaat en zal van kracht gaan vanaf 1 januari 2024.

Beoogd effect

Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

Argumenten

1.1. Het nieuwe beleid geeft invulling aan de ambitie- en kadernota

In de ambitie- en kadernota staan naast de ambitie ook doelstellingen benoemd. Het nieuwe beleid geeft hier nadere invulling aan binnen de gestelde kaders.

1.2. Het nieuwe beleid biedt een basis voor een sterk en gevarieerd lokaal cultureel veld

Met het nieuwe beleid wordt er ingezet op diverse elementen die er gezamenlijk voor zorgen dat het lokale culturele veld een sterke basis heeft om cultuurdeelname en -beleving door inwoners mogelijk te maken. Hierbij is er op alle facetten aandacht voor inclusiviteit en het stimuleren van deelname onder zowel jong als oud en door inwoners in diverse sociaaleconomische posities.

1.3. Het nieuwe beleid sluit aan op het bestuursakkoord

In het bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst' staan de gemeentelijke ambities opgenomen voor de komende jaren. Het nieuwe cultuurbeleid sluit aan op diverse van deze ambities. Prominent is dat met dit beleid een mooi kunst- en cultuuraanbod in de gemeente wordt gestimuleerd en eveneens wordt bijgedragen aan de harmonisatie van de subsidiëring van culturele verenigingen en stichtingen. Het ondersteunt daarnaast andere ambities op het sociaal domein zoals gelijke kansen voor jeugdigen en het leveren van een (preventieve) bijdrage aan de (mentale) gezondheid van inwoners. Door te blijven investeren in culturele parels zoals Museum Krona en netwerkversterking met lokale ondernemers draagt het tenslotte bij aan de ambitie om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden.

1.4. Het nieuwe beleid sluit aan op het strategisch beleidskader sociaal domein

Op 20 april 2023 heeft de Raad het 'Strategisch beleidskader sociaal domein' vastgesteld. Met dit kader worden zowel richting als inhoudelijke uitgangspunten meegegeven voor de ontwikkeling en uitvoering van de diverse beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Het beleidsprogramma cultuur sluit hierop aan. Zo wordt uit steeds meer onderzoeken en de praktijk duidelijk dat deelname aan kunst en cultuur van preventieve waarde voor de (mentale) gezondheid is. Met het beleidsprogramma wordt de kracht daarvan benut en verder versterkt. Dit draagt vervolgens bij aan strategische doelstellingen zoals het stimuleren van sociale contacten en het versterken van de eigen kracht.

1.5. Het nieuwe beleid sluit aan op de contourennotitie subsidiëring vrijwilligersorganisaties

Vrijwilligers worden steeds belangrijker in de samenleving. Ook het verenigingsleven in Maashorst draait voornamelijk op actieve vrijwilligers. Ze steken veel tijd, kennis en creativiteit in hun vrijwilligerswerk. Ook binnen de lokale cultuursector zijn veel vrijwilligers actief. Binnen het beleidsprogramma cultuur is daarom, in het bijzonder voor het onderdeel amateurorganisaties, de aansluiting gezocht met de gemeentelijke contourennotitie voor het subsidiëren van vrijwilligersorganisaties.

1.6. Het beleid is van toegevoegde waarde voor andere beleidsterreinen

Met het beleidsprogramma cultuur wordt nadrukkelijk de aansluiting gezocht met andere beleidsterreinen, zoals jeugd & onderwijs, economie en Toerisme & recreatie. Cultuur is namelijk niet alleen een doel op zich, maar ook een middel dat bijdraagt aan ontwikkelingen op andere vlakken. Zo zijn culturele instellingen zoals Museum Krona en poppodium De Pul, parels die jaarlijks heel wat toeristen naar onze gemeente brengen. En met de bijdrage aan kwalitatief cultuuronderwijs op de basis- en middelbare scholen worden alle jeugdigen positief gestimuleerd in hun ontwikkeling. Het nieuwe beleid zet erop in om de zogenaamde 'cross-overs' tussen de cultuursector en andere sectoren nog meer op te

zoeken en samenwerkingen te intensiveren. Op die manier wordt niet alleen gewerkt aan de versteviging van het lokale culturele veld, maar gaan ook andere sectoren erop vooruit.

1.7. Met dit beleid wordt invulling gegeven aan de harmonisatieopgave

Met de komst van de nieuwe gemeente hebben we als organisatie de opdracht gekregen om bestaand beleid en bijbehorende uitvoeringsaspecten zoals subsidieregelingen te harmoniseren binnen twee jaar. Met de oplevering van dit beleid wordt aan de harmonisatieopgave voldaan en tevens de basis geboden om ook de bijbehorende subsidiesystematiek van de professionele- en amateurorganisaties voor het einde van dit jaar te harmoniseren.

Kanttekeningen

1.1. Nieuwe keuzes leiden mogelijk tot gewijzigde huurovereenkomst met Stichting Kunst & Co

Voor de ontwikkeling van het nieuwe cultuurbeleid is als financieel kader meegegeven om te streven naar budgetneutraliteit. Dit wordt bereikt door een combinatie van facetten, waarvan de voornaamste is dat we verwachten inverdieneffecten te halen uit het doorbelasten van huurkosten aan (commerciële) gebruikers van het pand dat Stichting Kunst & Co van de gemeente huurt. Aan hen worden nu door de stichting niet dezelfde tarieven in rekening gebracht als wat gebruikers van ander gemeentelijk maatschappelijk vastgoed betalen. Vanaf 2025 willen we dat dit wel gelijk is aan elkaar en dat Stichting Kunst & Co dezelfde systematiek hanteert. Hiervoor is op basis van de huidige situatie en verhuurtarieven een prognose gemaakt van het financiële effect. De extra inkomsten die hiermee behaald worden uit verhuur vallen dusdanig gunstig uit dat er minder huurkostensubsidie verstrekt hoeft te worden, hetgeen de financiële dekking geeft aan de gewenste activiteiten op andere vlakken van het nieuwe cultuurbeleid.

Dit nieuwe beleid heeft mogelijk als effect dat de huidige huurders in het pand de keuze maken om niet langer van deze locatie gebruik te maken omdat zij nu huur moeten betalen waar ze dat eerder niet of maar beperkt hoefden. Zij gaan dan opzoek naar een andere plek voor hun activiteiten, al dan niet in ander gemeentelijk vastgoed. Mocht dat gebeuren dan kunnen er andere huurders aangetrokken worden voor deze ruimtes. Blijkt het animo te beperkt dan kunnen deze specifieke ruimtes teruggeven worden aan de vastgoedportefeuille van de gemeente. Stichting Kunst & Co huurt dan enkel nog de ruimtes voor haar eigen activiteiten. Het overige deel komt dan niet meer ten laste van de gemeentelijke huurkosten van Stichting Kunst & Co waardoor er eveneens een verlaging in de huurkostensubsidie kan worden doorgevoerd.

Financiën

Voor de ontwikkeling van het nieuwe cultuurbeleid is als financieel kader meegegeven om te streven naar budgetneutraliteit. Om die reden is voor de nieuwe begroting uitgegaan van de huidige structurele middelen die beschikbaar zijn gesteld in de gemeentebegroting.

Het jaar 2024 wordt benut als een overgangsjaar waarin met behulp van de inzet van eenmalige, incidentele middelen, een gewenste beweging in gang wordt gezet. De verwachting is dat het nieuwe beleid vanaf 2025 binnen de structurele cultuurbegroting doorgevoerd kan worden. De precieze invulling van deze middelen is opgenomen in de beleidsnota.

Om in 2024 de gewenste beweging in gang te zetten is voor de programmabegroting 2024 een wens voor €235.000,- aan incidentele middelen ingediend.

Duurzaamheid

Met het nieuwe cultuurbeleid en bijbehorende activiteiten wordt er ingezet op het duurzaam vergroten van het welzijn van inwoners in onze gemeente.

Participatie

Om tot dit nieuwe beleid te komen zijn er diverse contactmomenten georganiseerd met uiteenlopende stakeholders. Doel van de diverse bijeenkomsten was om input te verzamelen door met elkaar van gedachten te wisselen, ideeën en denkbeelden te delen en wensen te uiten. Bij de start van het traject is aan de stakeholders medegedeeld dat zij hierin een raadplegende rol hebben. Verdeeld over zes bijeenkomsten zijn meer dan 100 personen aanwezig geweest, variërend van (bestuurs-)leden van culturele verenigingen, tot bestuurders en directeuren van de professionele instellingen, de voorzitter van de ASD, leden van gebiedsplatforms en geïnteresseerde inwoners.

Aanvullend zijn er gesprekken gevoerd met specifieke stakeholders zoals commerciële aanbieders, muziekverenigingen en professionele gesubsidieerde instellingen. Tenslotte hebben alle stakeholders 6 weken de gelegenheid gehad om op de concept beleidsnota te reageren. De input die zowel de gesprekken, de cafés als de zienswijzen hebben opgeleverd, ligt aan de basis voor het nieuwe beleid.

Communicatie

Gedurende het participatietraject is er zorgvuldig aandacht geweest voor het verstrekken van voldoende informatie aan de stakeholders, zowel inhoudelijk als over het proces. Dit gebeurt op diverse wijzen, waaronder tijdens de cultuurcafés en via de speciale informatiepagina op de gemeentelijke website. Naslagwerken van de bijeenkomsten worden ook gedeeld per mail.

Indien een stakeholder een zienswijze heeft ingediend op het conceptbeleid dan heeft deze hierop een inhoudelijke reactie van de gemeente ontvangen.

Indien de Raad instemt met het beleidsprogramma worden de stakeholders geïnformeerd over het genomen besluit en betrokken bij de verdere uitvoering hiervan in 2024 en verder.

Vervolg

Bij instemming door de Raad wordt vanaf 2024 uitvoering gegeven aan dit nieuwe beleid. Het restant van 2023 wordt benut om daarvoor de nodige voorbereidingen te treffen.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Cultuurbeleid 2024-2030

Bijlagen ter informatie

1. Binnengekomen zienswijzen inclusief gemeentelijke reactie concept cultuurbeleid 2024-2030

Uden, 22 augustus 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

h

